

Tehillim- Psalms for the Ages - Chapter 35

WIT 2/18/15

Rabbi Shmuel Silber - rabbisilber@suburbanorthodox.org

www.rabbisilber.com

1. תהילים פרק לה

א לְדוֹד | רִיבָה יְהוָה אֶת־יָרִיבֵי לִחְם אֶת־לַחֲמֵי: ב הַחֲזֹק מִגֵּן וְצַנָּה וְקוֹמָה בְּעִזָּרָתִי: ג וְהָרַק חֲנִית וּסְגָר לְקִרְאֵת רֹדְפֵי אָמַר לְנַפְשִׁי יִשְׁעֶתֶךָ אָנִי: ד יִבְשׁוּ וַיִּכְלְמוּ מִבְּקָשִׁי נַפְשִׁי יִסְגּוּ אַחֲוֹר וַיִּחַפְּרוּ חֲשָׁבֵי רַעְתִּי: ה יִהְיוּ כַּמֶּץ לִפְנֵי־רוּחַ וּמִלֶּאךָ יְהוָה דּוּחָה: ו יִהְיֶה־דֶרֶכָם חֹשֶׁךְ וַחֲלָקֻלָּתָם וּמִלֶּאךָ יְהוָה רֹדְפָם: ז כִּי־חָנָם טָמְנוּ־לִי שַׁחַת רַשָּׁתָם חָנָם חִפְּרוּ לְנַפְשִׁי: ח תִּבּוֹאֵהוּ שׂוֹאֵה לֹא יָדַע וְרַשְׁתּוֹ אֲשֶׁר־טָמֵן תִּלְכְּדוּ בְּשׂוֹאָה יִפְלֶ־בָּה: ט וְנַפְשִׁי תִגִּיל בִּיהוָה תִּשְׂשֵׁשׁ בִּישׁוּעָתוֹ: י כָּל עֲצָמָתִי | תִּאֲמַרְנָה יְהוָה מִי כָמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֲזֹק מַמְנוֹ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגְּזֻלוֹ: יא יִקּוּמוּן עַדֵי חֲמָס אֲשֶׁר לֹא־יָדַעְתִּי יִשְׁאַלּוּנִי: יב יִשְׁלַמוּנִי רָעָה תַּחַת טוֹבָה שְׂכֹול לְנַפְשִׁי: יג וְאָנִי | בַּחֲלוּתָם לְבוֹשִׁי שֶׁק עֲנִיתִי בְצוּם נַפְשִׁי וְתַפְלָתִי עַל־חֵיקִי תִשׁוּב: יד כָּרַע כְּאֶחָ־לִי הִתְהַלַּכְתִּי כְּאֶבֶל־אֵם קָדַר שַׁחוּתִי: טו וּבְצִלְעִי שָׁמַחוּ וְנִאֲסָפוּ וְנִאֲסָפוּ עָלַי נָכִים וְלֹא יָדַעְתִּי קָרְעוּ וְלֹא־דָמוּ: טז בַּחֲנָפִי לַעֲגִי מַעֲוֹג חָרַק עָלַי שִׁנִּימוּ: יז אֲדֹנָי כִּמָּה תִרְאֶה הַשִּׁיבָה נַפְשִׁי מִשְׁאֵיהֶם מִכַּפְיָיהֶם יַחֲיִידְתִּי: יח אֲוֹדֶךָ בִּקְהֵל רַב בְּעַם עֲצוּם אֶחְלָלְךָ: יט אֶל־יִשְׁמַחוּ־לִי אֵיבֵי שֶׁקֶר שִׁנְאִי חָנָם יִקְרְצוּ־עֵינַי: כ כִּי לֹא שְׁלוֹם יִדְבְּרוּ וְעַל רִגְעֵי־אָרֶץ דְּבָרֵי מְרֻמוֹת יַחֲשֹׁבוּן: כא וַיִּרְחִיבוּ עָלַי פִּיהֶם אָמְרוּ הָאֵח | הָאֵח רָאֵתָה עֵינֵינוּ: כב רָאִיתָה יְהוָה אֶל־תַּחֲרֹשׁ אֲדֹנָי אֶל־תִּרְחַק מִמֶּנִּי: כג הִעִירָה וְהִקִּיצָה לְמִשְׁפָּטִי אֱלֹהֵי וְאֲדֹנָי לְרִיבִי: כד שִׁפְטָנִי כִצְדָקָה יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֶל־יִשְׁמַחוּ־לִי: כה אֶל־יִאֲמְרוּ בְלִבָּם הָאֵח נַפְשֵׁנוּ אֶל־יִאֲמְרוּ בְלַעֲנוּהוּ: כו יִבְשׁוּ וַיִּחַפְּרוּ | יַחֲדוּ שִׁמְחִי רַעְתִּי יִלְבְּשׁוּ־בִשָּׁת וַיִּכְלְמוּ הַמַּגְדִּילִים עָלַי: כז יִרְנוּ וַיִּשְׁמַחוּ חַפְצֵי צִדְקִי וַיִּאֲמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָה הַחֲפֹץ שְׁלוֹם עַבְדּוֹ: כח וְלִשׁוֹנִי תִהְיֶה צִדְקָה כָּל־הַיּוֹם תִּהְלָתֶךָ:

1. Of David. O Lord, strive with those who strive against me, battle my foes. 2. Grasp a shield and encircling armor, and rise to my assistance. 3. And arm Yourself with a spear and bar the way before my pursuers; say to my soul, "I am your salvation." 4. May those who seek my life be shamed and embarrassed; may those who plan my harm draw backward and be abashed. 5. Let them be as chaff before the wind, with an angel of the Lord thrusting them. 6. May their way be dark and slippery, with an angel of the Lord pursuing them. 7. For without cause they have hidden for me a pit, yea a net; without cause they have dug it for my soul. 8. May darkness that he does not know come upon him, and his net that he hid shall ensnare him; in the darkness may he fall into it. 9. And my soul shall exult in the Lord; it shall rejoice in His salvation. 10. All my bones shall say, O Lord, who is like You, Who saves a poor man from one stronger than he and a poor man and a needy one from one who robs him. 11. False witnesses rise up; they ask me of things that I know not. 12. They recompense me with evil instead of good, death to my soul. 13. But, as for me, when they were ill, my attire was sackcloth; I afflicted myself with fasting, and may my prayer return upon my bosom. 14. I walked about as though it were a friend or as though it were my own brother; I was bowed with gloom as the mourning of a mother. 15. And, when I limped, they rejoiced and gathered; lame people gathered about me, [why,] I do not know. Were they to tear, they would not draw blood. 16. Because of the flattery of scorn for food, they gnash their teeth at me. 17. O Lord, how long will You look on? Return my soul from their darkness, my only one from young lions. 18. I will thank You in a large assembly; in a mighty people I will praise You. 19. Let them not rejoice over me, those who are my enemies for an unjust cause, neither shall those who hate me for nought wink their eyes. 20. For they do not speak peace, and against the crushed people of the earth they think words of deceit. 21. And they opened their mouth wide against me and they said, "Aha! Aha! Our eyes have seen [what we desired]." 22. You saw, O Lord, do not be silent; O Lord, do not distance Yourself from me. 23. Arouse Yourself and awaken to my judgment, my God and my Lord, to my cause. 24. Judge me

according to Your righteousness, O Lord, my God, and let them not rejoice over me. 25. Let them not say in their hearts, "Our soul rejoices." Let them not say, "We have swallowed him up." 26. Let them be ashamed and abashed together, those who rejoice at my misfortune; let them be clothed in shame and disgrace, those who raise themselves haughtily over me. 27. Let those who desire my vindication sing praises and rejoice, and let them constantly say, "May the Lord, Who desires the peace of His servant, be magnified." 28. And my tongue shall utter Your righteousness, Your praise all day long.

2. רד"ק תהלים פרק לה פסוק א

(א) לדוד ריבה ה' את יריבי. גם זה המזמור אמר בברחו מפני שאול.

3. רש"י תהלים פרק לה פסוק ח

(ח) ריבה ה' את יריבי - עשה מריצה עם אותם שעושים מריצה עמי:

4. מלבי"ם תהלים פרק לה פסוק א

(א) לדוד, תפלה זו התפלל נגד שונאיו ורודפיו ריבה ה' את יריבי, ריבה עמהם טרם שיכואו כלל למלחמה, ואם כבר הגיע הדבר לידי מלחמה לחם את לוחמי, לחם אתה עמהם, ואם הגיע הדבר עד שאצטרך ללחום בעצמי, עכ"פ.

5. תלמוד בבלי מסכת כתובות דף ח עמוד ב

א"ל: קום אימא מלתא כנגד כל ישראל, פתח ואמר: רבון העולמים, פדה והצל, מלט, הושע עמך ישראל מן הדבר ומן החרב ומן הביזה, ומן השדפון ומן הירקון, ומכל מיני פורעניות המתרגשות וכאות לעולם, טרם נקרא ואתה תענה, ברוך אתה עוצר המגפה.

6. אלשיך על תהלים פרק לה פסוק א

(א) לדוד ריבה ה' את יריבי כו'. הנה דוד היו לו שני מיני אויבים, מהם דוברים רע בדברי קושי, ומהם לוחמים בו ורודפים אותו. והנה היה נכוח בשתי אשות, אומר בלבו אוי לי אם אומר שיתעורר במדת הדין עליהם ויפילם, כי ימצאו נענשים על ידי וגם ענוש לצדיק לא טוב (עי' משלי יז כו) ותאשם נפשי, ואללי לי אם אומר שיניחם לעשות חפצם פן ימיתוני. כי לא יבצר מאחד משתי אלה, כי לומר שימנעם מלעשות רע אין הקדוש ברוך הוא מונע בחירת האדם. על כן אמר לדוד ריבה ה' את יריבי כו', לומר בשביל הנוגע אל דוד, כל יאשם אם יענשו על ידו, וגם לשלא יפול בידם, על כן בקשתי היא, כי ה' שהוא במדת שם זה של רחמים, ריבה את יריבי שהם המריבים בדברי קושי כמשמעות ריב, וזהו ריבה ה', וגם בשם זה לחם את לוחמי, שהוא אל תהרגם כי אם לחם אותם:

7. אלשיך על תהלים פרק לה פסוק ב

(ב) ואיך יהיה זה, הלא הוא כי תחזק מגן כו'. שלמנוע בחירתם אי אפשר, שאם כן תבטל מדת שכר ועונש, רק החזק מגן שתמציא לי הגנה, שאחר עשותם כל פעולות מצודותם עלי, תגן בעדי שלא יהרגוני. וגם החזק צנה שהיא הוראת נשק לקראתם, כאילו פורענות עומדת נגדם וייראו. ולא שתפעול להם פועל המתייחס לצנה שהוא להורגם, כי אם וקומה בעזרתי בלבד:

8. מלבי"ם תהלים פרק לה פסוק י

(י) כל עצמותי תאמרנה, ר"ל כי הדבר שבו נעשה הנס הוא האומר והמעיד על הנס, ובאשר נעשה לי

נס בכל עצם מעצמותי ובכל אבר, שכ"א מאבירי היו בסכנה מיוחדת, וא"כ כל עצמותי יעידו על שה' אין כמוהו, ונגד הצלת הגוף יאמרו שהוא מציל עני מחזק ממנו, ונגד הצלת הממון יאמרו שהוא מציל עני ואביון מגוזלו:

9. קדושת לוי בראשית פרשת לך לך

אך הענין, כי אדם צריך לעבוד הבורא בכל לב ונפש, ויחשוב בכל רגע אהבת ויראת השם בכל אבריו, כמו שאמר הכתוב (תהלים לה, י) 'כל עצמותי תאמרנה וכו'', ובכל נשימה ונשימה שאדם נושם בחוטמו צריך אדם לשבח ולפאר ליוצר הכל יתברך, כמו שדרשו חכמינו ז"ל על 'כל הנשמה תהלל יה' (תהלים קנו, ו). והנה אם אדם עושה כך, צריך להתפשט מעצמותו ולהתלבש באהבת הבורא יתברך, והנה זהו בעצם מדת יראה, כי מחמת התפשטות המורה על הצמצום, הוא מדת יראה הכלולה באהבה, וזה בעצם ההרכבה יראה באהבה.

10. ליקוטי מוהר"ן תורה סו

כי ע"י שאין מתפללין בכוונת הלב, שע"יז הוא עייפות הנפש, ע"יז הוא פגם העצמות. כי צריך להתפלל להרגיש דבורי התפילה בכל עצמותיו, בבחי' (שם לה) כל עצמותי תאמרנה.

11. שמות פרק טו

(א) אֲזַי יִשִּׁיר־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהוָה וַיֹּאמְרוּ לַיהוָה לִיקְוֹךְ כִּי־גָאֵה גָאֵה סוֹס וְרֹכֶבֶת רַמָּה בַיָּם:

1. Then Moses and the children of Israel sang this song to the Lord, and they spoke, saying, I will sing to the Lord, for very exalted is He; a horse and its rider He cast into the sea.

12. קדושת לוי שמות פרשת בשלח

או יבואר, אז ישיר משה. כי הכלל, זה הפסוק מרמז גם על עתיד, וכן מבואר בדברי רבותינו ז"ל. והנראה על פי פירוש הפסוק (עי' תהלים סח, כח) שרי יהודה כו' שרי בנימין כו', כי שבט יהודה ונחשון בן עמינדב הלכו תחילה לים, כמאמר חכמינו ז"ל בפסוק (תהלים סט, ב) 'כי באו מים עד נפש', ואמרו זה המזמור, והושיע להם ה'. והנראה, כי זה שבאו שבט יהודה תחלה בים, הוא מחמת שבטחו בה' שבוודאי יבקע להם את הים ועל ידי זה יאמרו שירה, ונמצא בתחילה כשנכנסו להים היה בהם זה המחשבה שבוודאי יבקע הים ואמרו שירה. וזהו הרמז אז 'ישיר', דהיינו שבטוחין אנחנו שנאמר שירה, ואחר כך 'אשירה' כו' (פסוק ב):

13. שמות פרק טו

(יא) מִי־כַמֹּכָה בָּאֵלִים יְקוֹךְ מִי כַמֹּכָה נֹאדָר בְּקֹדֶשׁ נוֹרָא תְהִלָּת עֲשֵׂה פִּלְא:

Who is like You among the powerful, O Lord? Who is like You, powerful in the holy place? Too awesome for praises, performing wonders!